

5. SINIF 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağı'nın önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

5. Sınıf Fen Bilimleri Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	2. Sınav	
		Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
		1. Senaryo	2. Senaryo
DÜNYA VE EVREN	F.5.1.1.1. Güneş'in özelliklerini açıklar.		
	F.5.1.1.2. Güneş'in büyüklüğünü Dünya'nın büyüklüğüyle karşılaştıracak şekilde model hazırlar.		
	F.5.1.2.1. Ay'ın özelliklerini açıklar.	1	
	F.5.1.2.2. Ay'da canlıların yaşayabileceğine yönelik ürettiği fikirleri tartışır.		
	F.5.1.3.1. Ay'ın dönme ve dolanma hareketlerini açıklar.		
	F.5.1.3.2. Ay'ın evreleri ile Ay'ın Dünya etrafındaki dolanma hareketi arasındaki ilişkiyi açıklar.		1
	F.5.1.4.1. Güneş, Dünya ve Ay'ın birbirlerine göre hareketlerini temsil eden bir model hazırlar.		
CANLILAR VE YAŞAM	F.5.2.1.1. Canlılara örnekler vererek benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırır.	1	1

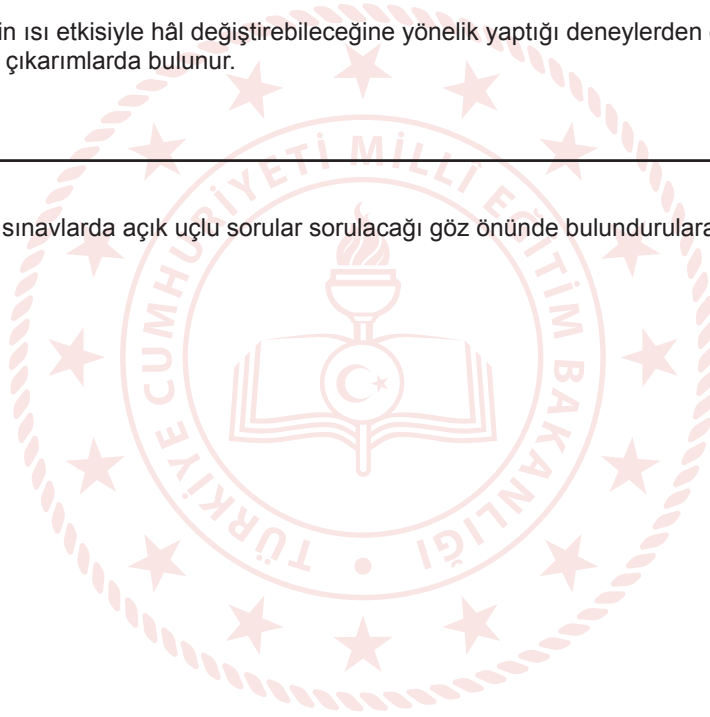

2. SINAV

FEN BİLİMLERİ 5

FİZİKSEL OLAYLAR	F.5.3.1.1. Kuvvetin büyüklüğünü dinamometre ile ölçer.	1	
	F.5.3.1.2. Basit araç gereçler kullanarak bir dinamometre modeli tasarlar.	1	1
	F.5.3.2.1. Sürtünme kuvvetine günlük yaşamdan örnekler verir.	1	
	F.5.3.2.2. Sürtünme kuvvetinin çeşitli ortamlarda harekete etkisini deneyerek keşfeder.	1	1
	F.5.3.2.3. Günlük yaşamda sürtünmeyi artırma veya azaltmaya yönelik yeni fikirler üretir.	1	1
MADDE VE DOĞASI	F.5.4.1.1. Maddelerin ısı etkisiyle hâl değiştirebileceğine yönelik yaptığı deneylerden elde ettiği verilere dayalı çıkarımlarda bulunur.	1	

- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinin öğretilene benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

2. SINAV

FEN BİLİMLERİ 5

Örnek Senaryo 1

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
7 soru	<i>Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular</i> <i>Senaryo 1'deki 1, 2, 4, 5, 6, 7 ve 8. sorular</i>
1 soru	<i>Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular</i> <i>Senaryo 1'deki 3. soru</i>

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

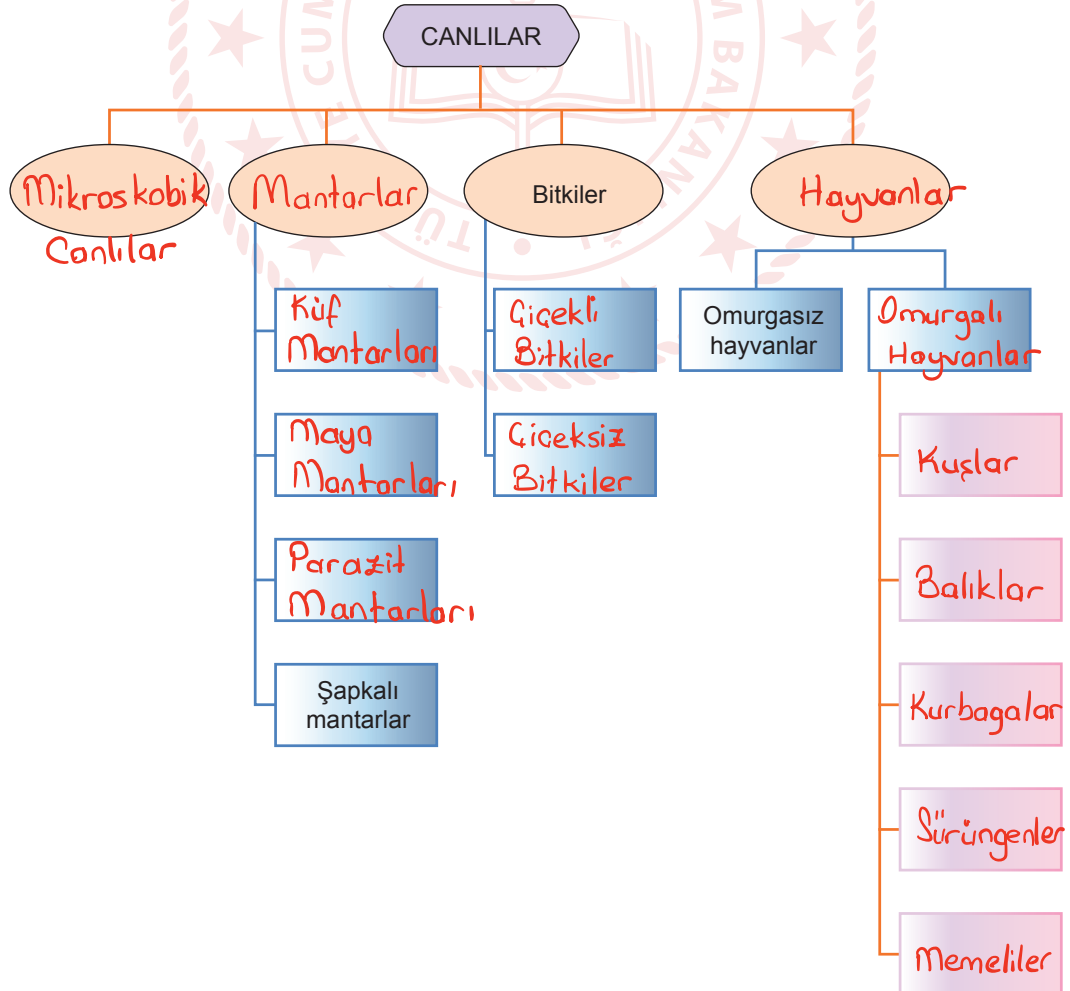
Kazanım: F.5.1.2.1. Ay'ın özelliklerini açıklar.

1. Ay, Güneş'ten oldukça küçük olmasına rağmen Dünya'dan bakıldığında Güneş ve Ay'ın hemen hemen aynı büyüklükte görülmesinin nedenini açıklayınız.

Güneş, Dünya'dan Ay'a göre çok daha uzakta olmasından dolayı Ay ile hemen hemen aynı büyüklükte görülür

Kazanım: F.5.2.1.1. Canlılara örnekler vererek benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırır.

2. Canlıların sınıflandırılması ile ilgili aşağıdaki şemada boş bırakılan yerlere uygun kavramları yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: F.5.3.1.1. Kuvvetin büyüklüğünü dinamometre ile ölçer.

3. Özdeş üç dinamometreye P, R ve S cisimleri asıldığında dinamometrelerdeki uzama miktarları aşağıda verilen şekilde gibidir.

P cisminin asılı olduğu dinamometre;
4 bölme uzamış 60 N
asıldığında 4 bölme
1 bölme
uzama miktarı = $\frac{60}{4} = 15N$

R = 3 bölme uzamış $\Rightarrow R = 3 \times 15 = 45N$

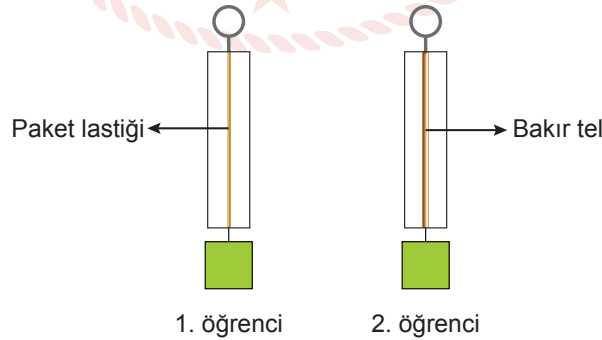
S = 2 bölme uzamış $\Rightarrow 2 \times 15 = 30N$

P cisminin ağırlığı 60 N olduğuna göre R ve S cisimlerinin ağırlıkları kaç N'dır?

R : $3 \times 15 = 45N$ S : $2 \times 15 = 30N$

Kazanım: F.5.3.1.2. Basit araç gereçler kullanarak bir dinamometre modeli tasarlar.

4. Öğrencilerin ödevleri için yapmış oldukları dinamometre tasarımları aşağıda verilmiştir.

Bu tasarımlardan hangisinin doğru olduğunu sebebiyle birlikte açıklayınız.

Paket lastiği ile yapılan tasarım doğrudur. Çünkü; asılan cismin ağırlığı ile esnek özelliğe sahip paket lastiği uzayıp ölçüm yapabilir.

2. öğrenci malzeme olarak esnek olmayan bakır tel seçtiği için dinamometre tasarımını hatalıdır.

SENARYO 1

Kazanım: F.5.3.2.1. Sürtünme kuvvetine günlük yaşamdan örnekler verir.

5. Bir öğrenci görseldeki cismi en az 60 N kuvvet uygulayarak hareket ettirmiştir.

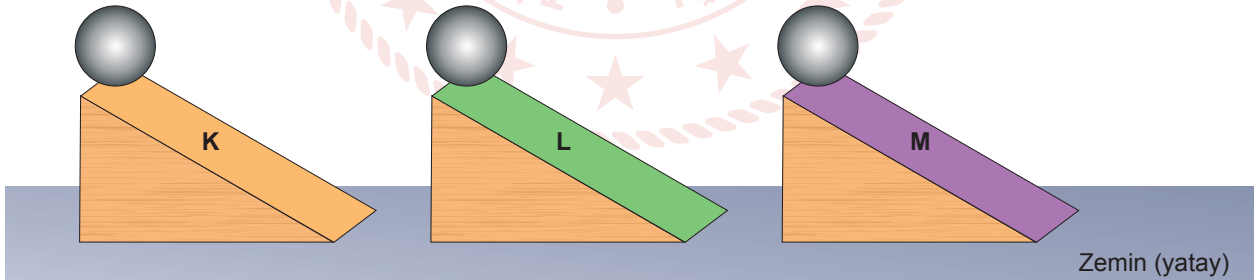

Buna göre 50 N'lık kuvvet uygulandığında cisim hareket eder mi? Sebebiyle açıklayınız.

Bir cismi hareket ettirebilmemiz için sürtünme kuvvetinden daha fazla kuvvet uygulamamız gerekir. Bu cisim hareket etmez. Çünkü; uygulanan kuvvet sürtünme kuvvetinden azdır

Kazanım: F.5.3.2.2. Sürtünme kuvvetinin çeşitli ortamlarda harekete etkisini deneyerek keşfeder.

6. Özdeş eğik düzlemlerin yüzeyleri K, L ve M maddeleri ile kaplanmıştır. Bir cisim bu eğik düzlemlerden şekildedeki gibi serbest bırakılmıştır.

Cismin zemine ulaşma süreleri arasındaki ilişki $K > L > M$ olarak belirlenmiştir.

Buna göre K, L ve M yüzeylerinin sürtünme kuvvetlerini büyükten küçüğe doğru sıralayınız.

Sürtünme kuvvetinin çok olduğu yüzeylerde hareket daha zor gerçekleştiği için cisim zemine daha uzun sürede ulaşır. Buna göre yüzeylerin sürtünme kuvveti

$$K > L > M$$

SENARYO 1

Kazanım: F.5.3.2.3. Günlük yaşamda sürtünmeyi artırma veya azaltmaya yönelik yeni fikirler üretir.

7. Bir sporcu halteri kaldırmadan önce elinden kaymasını engellemek için görseldeki gibi özel bir toz sürmektedir.

Buna göre tozun sporcunun elinden halterin kaymasını engellemesinin sebebini açıklayınız.

Elle ile halter arasındaki sürtünme kuvvetini arttırmaktır.

SENARYO 1

Kazanım: F.5.4.1.1. Maddelerin ısı etkisiyle hâl değiştirebileceğine yönelik yaptığı deneylerden elde ettiği verilere dayalı çıkarımlarda bulunur.

8. Aşağıdaki görsel üzerinde bir maddede meydana gelen hâl değişimleri numaralanarak verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Numaralanmış hâl değişimlerinin adlarını yazınız.

- 1: Kırağılaşma
- 2: Süblimleşme
- 3: Erime
- 4: Donma
- 5: Buharlaşma
- 6: Yoğuşma

b) Isı alarak gerçekleşen hâl değişimlerinin numaralarını yazınız.

- 2 → Süblimleşme
- 3 → Erime
- 5 → Buharlaşma

2. SINAV**FEN BİLİMLERİ 5****Örnek Senaryo 2**

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
2 soru	<i>Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 2 ve 3. sorular</i>
3 soru	<i>Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 1, 4 ve 5. sorular</i>

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

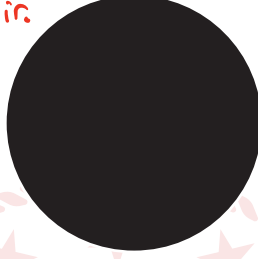
Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: F.5.1.3.2. Ay'ın evreleri ile Ay'ın Dünya etrafındaki dolanma hareketi arasındaki ilişkiyi açıklar.

1. 15 Ekim 2023 tarihinde Ay'ın görünümü aşağıdaki gibidir.

↳ Ay, Yeni ay evresindedir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Ay'ın verilen tarihlerdeki evrelerinin adlarını yazınız.

8 Ekim 2023: Son dördün (Yeni ay evresinden 1 hafta önceki evre)

22 Ekim 2023: İlk dördün (Yeni ay evresinden 1 hafta sonraki evre)

b) Ay'ın verilen tarihlerdeki evrelerinin görünümünü çiziniz.

8 Ekim 2023:

22 Ekim 2023:

SENARYO 2

Kazanım: F.5.2.1.1. Canlılara örnekler vererek benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırır.

2. Aşağıda bazı canlılara ait görseller numaralanarak verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız. (Görsel numaraları birden fazla sorunun cevabı için kullanılabilir.)

a) Omurgalı canlıların numaralarını yazınız.

1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 11

b) Sürüngenler sınıfına ait olan canlıların numaralarını yazınız.

6 ve 9

c) Balıklar sınıfına ait olan canlıların numaralarını yazınız.

7

ç) Yumurta ile çoğalan canlıların numaralarını yazınız.

2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10 ve 12

d) Vücutları pullar ile kaplı olan canlıların numaralarını yazınız.

6, 7 ve 9

e) Vücutları tüyler ile kaplı olan canlıların numaralarını yazınız.

4 ve 10

SENARYO 2

Kazanım: F.5.3.1.2. Basit araç gereçler kullanarak bir dinamometre modeli tasarlar.

3. Dinamometre modeli tasarlanırken neden esnek bir malzeme kullanılması gerektiğini kısaca açıklayınız.

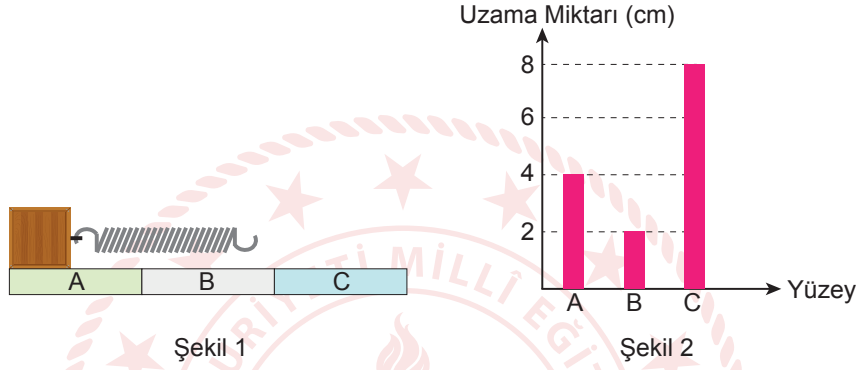
Kuvvetin esnek cisimler üzerindeki şekil değiştirme etkisinden faydalanabilmek için kullanılır.

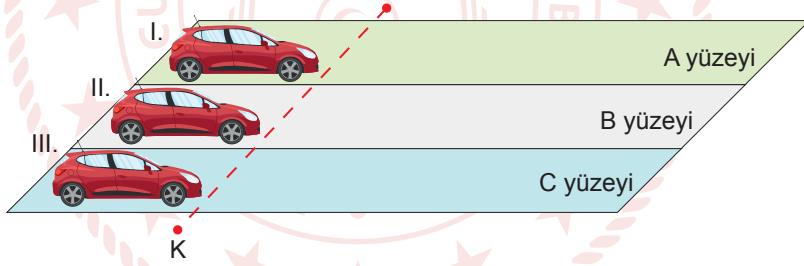
SENARYO 2

Kazanım: F.5.3.2.2. Sürtünme kuvvetinin çeşitli ortamlarda harekete etkisini deneyerek keşfeder.

4. A, B ve C yüzeleriyle Şekil 1'deki gibi oluşturulan düzende bir cisim yay ile çekilerek hareket ettirilmektedir. Cisim en az kuvvetle hareket ettirildiğinde yayda meydana gelen uzama miktarına ait grafik Şekil 2'de verilmiştir.

Bu yüzeylerden oluşturulan yollarda aynı hıza sahip özdeş üç araç K noktasında fren yapmıştır.

Buna göre araçların durana kadar alacakları mesafeleri büyükten küçüğe doğru sıralayınız.

Yaydaki uzamanın fazla olduğu yüzeyde sürtünme kuvveti daha fazladır. Sürtünmenin fazla olduğu yüzeyde araba zor yol alacağı için gidebileceği mesafe daha az olur.

$$C < A < B$$

SENARYO 2

Kazanım: F.5.3.2.3. Günlük yaşamda sürtünmeyi artırma veya azaltmaya yönelik yeni fikirler üretir.

5. Ata sporlarımızdan biri olan yağlı güreş, pehlivanların vücutlarının görseldeki gibi yağlanması sebebi ile bu adı almıştır.

Bu sporda yağın kullanılmasının, pehlivanların birbirini tutması üzerindeki etkisini açıklayınız.

Yağ yüzeyler arasında sürtünme kuvvetini azalttığı için; pehlivanların birbirini tutması zorlaşır.